

Wyroki sądów administracyjnych

Klauzulowanie pełne wątpliwości

Tym razem publikujemy uzasadnienie wyroku NSA ws. klauzulowania, o którym pisaliśmy w lutym w GEODECIE, oraz dwa wyroki wojewódzkich sądów administracyjnych. Jeden dotyczy odmowy wszczęcia rozgraniczenia, drugi – interpretacji przez organ ewidencyjny danych o nieruchomościach.

Naczelny Sąd Administracyjny w lutym wydał pisemne uzasadnienie wyroku z 5 stycznia br. [sygn. akt I OSK 1693/15] dotyczącego **klauzulowania dokumentów geodezyjnych** według porządku prawnego obowiązującego do 1 lipca 2015 r. Co ciekawe, sąd krytycznie odniósł się w nim do poprzedniego swojego wyroku z sierpnia 2015 r. w podobnej sprawie.

Przypomnijmy, że jeden z członków Polskiego Towarzystwa Geodezyjnego zaskarżył w zeszłym roku do WSA w Kielcach decyzję starosty koneckiego. Urzędnik uzależnił w niej opatrzenie klauzulami dokumentów, które geodeta sporządził dla podmiotu zlecającego wykonanie pracy geodezyjnej, od złożenia wniosków o ich uwierzytelnienie (z czym wiąże się stosowna opłata). Zdaniem kieleckiego sądu rację w tym sporze miał wykonawca, bo *Prawo geodezyjne i kartograficzne* w sposób jasny i jednoznaczny stwierdza, że klauzulowanie powinno odbywać się „z urzędu” (jako konsekwencja przyjęcia pracy geodezyjnej do zasobu) oraz bez opłat.

NSA w wyroku z 5 stycznia br. oddalił skargę kasacyjną wniesioną przez starostę koneckiego. W jego uzasadnieniu czytamy: „S. K., który nie zgodził się ze stanowiskiem Starosty Koneckiego co do wykładni art. 12b ust. 5 *Prawa geodezyjnego*, powołał się na wyrok WSA w Lublinie z 18 grudnia 2014 r. III SAB/Lu 74/14, w którym ten Sąd uznał, iż opatrzenie dokumentów klauzulami na podstawie tego przepisu następuje z urzędu. Wyrok ten został uchylony przez NSA, wyrokiem z 28 sierpnia 2015 r. I OSK 785/15, a NSA stwierdził, że jedynym trybem uwierzytelniania dokumentów jest uwierzytelnianie na wniosek. (...)”

Z poglądem wyrażonym przez Naczelny Sąd nie można się zgodzić. Z art. 12b ust. 5 przed nowelizacją w żadnym razie nie wynikało, aby jedynym trybem uwierzytelniania dokumentów był tryb wnioskowy, a wprost przeciwnie, o czym była mowa wyżej. Nowelizacja natomiast wprowadziła wyłom w zasadzie uwierzy-

telniania z urzędu. Nie ma potrzeby dokonywania przy niniejszej sprawie wykładni art. 12b ust. 5 w nowym brzmieniu. Można powiedzieć jedynie, że o ile przepis ten przed nowelizacją był jasny i wyraźny, o tyle jego nowe brzmienie budzi wątpliwości interpretacyjne, kiedy i na jakie potrzeby uwierzytelnienie następuje na wniosek, a kiedy z urzędu, gdyż ten ostatni tryb działania wcale nie został przez nowelizację ustawy zmieniony”.

W jakim trybie organ powinien wydać **odmowę dotyczącą wszczęcia postępowania rozgraniczeniowego**? W tej sprawie wypowiedział się WSA w Poznaniu. W wyroku z 18 grudnia [sygn. akt IV SAB/Po 137/15] sędziowie WSA uznali, że taka odmowa może przyjmując wyłącznie formę postanowienia. Jak czytamy w uzasadnieniu, ustawodawca nie określił, czy i w jakiej formie prawnej organ może odmówić wszczęcia postępowania rozgraniczeniowego. Wcześniejsze orzecznictwo sądów administracyjnych nie było w tej kwestii jednolite. Uległo ono jednak ujednoliceniu z chwilą wprowadzenia zmiany do kodeksu postępowania administracyjnego, polegającej na dodaniu art. 61a, który wszedł w życie 11 kwietnia 2011 r.

W ocenie WSA nie budzi wątpliwości, że unormowania *Pgik* nie przewidują wyłączenia zastosowania kpa w sprawach nieuregulowanych w tej ustawie, a zatem także w odniesieniu do kwestii przesłanek i formy odmowy wszczęcia postępowania rozgraniczeniowego. Burmistrz powinien być więc wydać swoje stanowisko w formie postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania. Jako że tego nie zrobił, skarżący słusznie zarzucił mu bezczynność.

Organ ewidencyjny nie może oceniać dokumentów określających stan prawny nieruchomości ani uzależniać zmian w EGiB od wyniku takiej oceny – orzekł WSA w Poznaniu [sygn. akt IV SA/Po 829/15]. Sprawa ma korzenie jeszcze w latach 70. ubiegłego wieku i dotyczy gruntu, który był przedmiotem

postępowania wymiennego gruntów leśnych. W konsekwencji treści decyzji z 1981 r. w EGiB dokonano zmiany zapisu danych podmiotowych i przedmiotowych polegającej na włączeniu jednej z działek do kompleksu leśnego Skarbu Państwa i uwidocznieniu innej działki jako grunt zamienny dla małżeństwa K. Ciąg dalszy sprawy nastąpił w 2011 r., gdy toczyło się postępowanie spadkowe po tymże małżeństwie. Sąd stwierdził wówczas rozbieżność w oznaczeniu nieruchomości w zapisach EGiB oraz księdze wieczystej.

Starosta wezwał więc spadkobiercę (JP) do dostarczenia dokumentacji geodezyjnej badania stanu prawnego nieruchomości zapisanej w KW, a Nadleśnictwo – do przedłożenia dokumentacji świadczącej o prowadzeniu gospodarki leśnej na tej nieruchomości. W odpowiedzi Nadleśnictwo przesłało decyzję naczelnika gminy z 1976 r. w sprawie zatwierdzenia projektu wymiany lasów i gruntów oraz kopie mapy przeglądowej, z której wynika, że na tym gruncie prowadzi nieprzerwanie gospodarkę leśną. JP przesłał zaś staroście dokumentację, z której wynika, że działka, dla której w KW tabularnym właścicielem jest JP, i działka zapisana w EGiB na rzecz SP w zarządzie Nadleśnictwa, są tożsame. Bazując na tych dokumentach oraz wcześniejszym postanowieniu sądu rejonowego, starosta uwidoczniał JP jako właściciela nieruchomości, tłumacząc, że rejestruje on tylko stany wynikające z posiadanej w zasobie dokumentacji. Również WINGiK przyznał rację starostwu.

Sprawa trafiła ostatecznie do WSA w Poznaniu. Sąd oddalił skargę Nadleśnictwa. W uzasadnieniu wyroku czytamy m.in.: „NSA w swoim orzecznictwie wielokrotnie wyjaśniał, że zapisy w ewidencji mają charakter wyłącznie techniczno-deklaratoryjny. Organy ewidencji rejestrują jedynie stany prawne ustalone w innym trybie lub przez inne organy orzekające. Nie mogą natomiast samodzielnie rozstrzygać kwestii uprawnień wnioskodawcy do gruntu, budynku lub lokalu. Stąd poprzez żądanie wprowadzenia zmian w ewidencji nie można dochodzić ani udowadniać swoich praw właścicielskich, czy uprawnień do władania nieruchomością (...)”.

Opracowanie redakcji